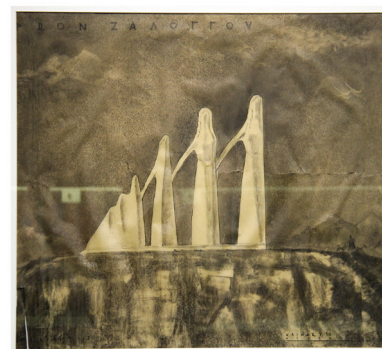

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΗΣ Α.Ε. ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ
ΑΓΩΓΗ ΖΩΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

επιμέλεια έκθεσης: Ίρις Κρητικού

πρωτότυπη μουσική: Γιώργος Βούκανος

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
Διοργάνωση: **Κοληλέγιο Αθηνών και Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου**
Επιμέλεια έκθεσης: **Ίρις Κρητικού**
Πρωτότυπη μουσική: **Γιώργος Βούκανος**

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
Καλλιτεχνική επιμέλεια: **Ίρις Κρητικού, Ελпинίκη Δελαπόρτα**
Φωτογραφίες - Σχεδιασμός Εντύπου: **Νίκος Πολίτης**
Εκδοτική επιμέλεια: **Πολυάνθη Τσίγκου**
Επιστημονική έρευνα - Κείμενα - Μεταφράσεις: **Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου - Ελпинίκη Δελαπόρτα**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Πολυάνθη Τσίγκου
Κασταλία Σαμοΐλη
ΊΔΡΥΜΑ Γ. ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΥ
Υβόννη Θεοδωρίδη
Ελпинίκη Δελαπόρτα

© 2023 Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Στεφάνου Δέλτα 15, 15452 Ψυχικό
Τηλ: 210-6798100
www.athenscollege.edu.gr

EXHIBITION CONTRIBUTORS
Organization: **Athens College and George Zongolopoulos Foundation**
Curated by: **Iris Kritikou**
Music: **George Voukanos**

CATALOGUE
Art Selection: **Iris Kritikou, Elpiniki Delaporta**
Photography - Catalogue Design: **Nikos Politis**
Editor: **Polyanthi Tsigkou**
Research - Texts - Translations: **George Zongolopoulos Foundation - Elpiniki Delaporta**

COORDINATION
ATHENS COLLEGE
Polyanthi Tsigkou
Kastalia Samoili
GEORGE ZONGOLOPOULOS FOUNDATION
Yvonne Theodoridis
Elpiniki Delaporta

© 2023 Hellenic-American Educational Foundation
15 Stephanou Delta St. 15452 Psychico
Tel: 210-6798100
www.athenscollege.edu.gr

Υπό την Αιγίδα της Α.Ε. της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΥ «ΑΓΩΓΗ ΖΩΗΣ»
31 Μαΐου - 15 Δεκεμβρίου 2023

Under the Patronage of H.E. the President of the Hellenic Republic Ms. Katerina Sakellaropoulou

GEORGE ZONGOLOPOULOS. ENLIGHTENMENT FOR LIFE
31 May - 15 December 2023

Ο Γιώργος Ζογγολόπουλος (1η Μαρτίου 1903 – 11 Μαΐου 2004) γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας. Αρχικά εργάστηκε ως αρχιτέκτονας στο Υπουργείο Παιδείας, ενώ συνέχισε τις σπουδές του στη γλυπτική στη Γαλλία και την Ιταλία. Γνήσιος εκπρόσωπος της γενιάς του '30, πνεύμα προοδευτικό και ανήσυχο πειραματίστηκε με πολλές τεχνικές και υλικά. Ο «αιώνιος έφηβος», όπως τον αποκαλούσαν, ως καλλιτέχνης ερεύνησε το μέτρο, την αρμονία και την ισορροπία στην τέχνη του. Η πλούσια καλλιτεχνική του δραστηριότητα καλύπτει σχεδόν οκτώ δεκαετίες και τη διακρίνει η αδιάκοπη διάθεση ανανέωσης και εξέλιξης.

Εκπροσώπησε την Ελλάδα σε θεσμούς Biennale (από το 1940 και για έξι συναπτές δεκαετίες είχε παρουσία στη Βενετία), ενώ συμμετείχε σε όλες τις Πανελλήνιες εκθέσεις και έλαβε μέρος σε δεκάδες ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Εμβληματικά έργα του μνημειακής κλίμακας βρίσκονται στον δημόσιο χώρο της Ελλάδας, καθώς επίσης και στο Βέλγιο, στις Η.Π.Α. και στην Αίγυπτο. Στη μακρά διάρκεια της ζωής του έλαβε σημαντικές διεθνείς διακρίσεις, ενώ έργα του βρίσκονται σε δημόσιους χώρους και σε σπουδαίες ελληνικές και ξένες συλλογές και μουσεία.

Το 2004 σύστησε το κοινωφελές ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΥ με έδρα την κατοικία και το εργαστήριό του στο Ψυχικό.

George Zongolopoulos (March 1, 1903 – May 11, 2004) was born in Athens and studied at the Athens School of Fine Arts. He initially worked as an architect at the Ministry of Education and continued his studies in Sculpture in France and Italy. A representative of the Generation of the 30s, progressive and restless in spirit, he experimented with many techniques and materials. The “eternal teenager”, as he was often called, was an artist who searched for moderation, harmony, and balance in his art. His rich artistic activity extends for almost eight decades and is distinguished by his unceasing desire for renewal and evolution.

He represented Greece in Biennales (since 1940 and for six consecutive decades he had a presence in Venice), while he participated in National exhibitions and took part in dozens of solo and group exhibitions in Greece and abroad. Many emblematic works in monumental scale that Zongolopoulos created, have been placed in the public space of Greece, as well as in Belgium, the U.S.A., and Egypt. During his long lifetime, he received international awards and distinctions, while his works were held in public spaces and important Greek and foreign collections and museums.

In 2004, he established the welfare GEORGE ZONGOLOPOULOS FOUNDATION based at his residence and studio in Psychiko, Attica.

Καθηγητής Σπύρος Ν. Πολλάλης
Διευθυντής/President Κολλεγίου Αθηνών

Professor Spiros N. Pollalis
President of Athens College

Το Κολλέγιο Αθηνών με ιδιαίτερη χαρά φιλοξενεί στους χώρους του, έκθεση γλυπτών και ζωγραφικών έργων του διεθνώς καταξιωμένου καλλιτέχνη και πρωτοπόρου της γενιάς του '30 Γιώργου Ζογγολόπουλου. Η Έκθεση με τίτλο «Αγωγή Ζωής», που συνδιοργανώθηκε από το Σχολείο μας και το Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου, τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε. της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου.

Οι εκπαιδευτικοί μας αξιοποιούν ήδη την ευκαιρία που προσφέρει η Έκθεση στον χώρο του Σχολείου εντάσσοντας στη μαθησιακή διαδικασία την ξενάγηση των μαθητών μας και τη δημιουργική συνομιλία τους με τα έργα τέχνης. Η επαφή με τα έργα αυτά, που συναντούν οι μαθητές στο φουαγιέ του θεάτρου και στον υπαίθριο χώρο έξω από αυτό, αποτελεί πλέον τμήμα της καθημερινότητάς τους και μια σημαντική εικαστική εμπειρία. Παράλληλα το Σχολείο άνοιξε τις πόρτες του στο ευρύ κοινό, που ξεναγείται από καθηγητές μας και ειδικούς ερευνητές του Ιδρύματος Γεωργίου Ζογγολόπουλου. Οι επισκέπτες της Έκθεσης έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με πολλές πτυχές της δημιουργίας και της προσωπικότητας του καλλιτέχνη, καθώς στο φουαγιέ του θεάτρου παρουσιάζονται, εκτός από γλυπτά και ζωγραφικά έργα, σχέδια, αρχαιακά τεκμήρια, εργαλεία και προσωπικά αντικείμενα του καλλιτέχνη.

Η πρωτοβουλία του προηγούμενου Διευθυντή/President Καθηγητή Κώστα Συνολάκη να συνεργαστεί με το Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου και να αποδεχθεί την πρόταση πραγματοποίησης έκθεσης έργων του Γιώργου Ζογγολόπουλου στο Κολλέγιο Αθηνών άνοιξε νέες προοπτικές για την εξοικείωση μαθητών και εκπαιδευτικών με την τέχνη. Η αξιολογή αυτή πρωτοβουλία θα συνεχιστεί με μια σειρά περιοδικών εκθέσεων καλλιτεχνών, μεταξύ των οποίων και διακεκριμένων εικαστικών της Κολλεγιακής κοινότητας.

Εκ μέρους του Κολλεγίου Αθηνών θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά το Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου για την εξαιρετική συνεργασία μας, καθώς και την κ. Ίριδα Κρητικού για την επιμέλεια της Έκθεσης. Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω στις κυρίες Πολυάνθη Τσίγκου και Κασταλία Σαμοΐλη, που ανέλαβαν την ευθύνη του συντονισμού και της υλοποίησης της Έκθεσης, στον κ. Νίκο Πολίτη για τη φωτογράφιση των έργων και τον σχεδιασμό του καταλόγου, καθώς και στην κ. Βικτωρία Καρβούνη για τη συμβολή της στην εκδήλωση των εγκαινίων της Έκθεσης.

Θερμές ευχαριστίες θέλω να εκφράσω στον κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλο και το Ίδρυμα Ευάγγελου Πιστιόλη για την υποστήριξή τους. Τέλος, ευχαριστώ τον Γιώργο Καραβιά, που ανέλαβε την ασφάλιση των έργων καθ' όλη τη διάρκεια της Έκθεσης.

Athens College is pleased to host this exhibition of sculptures and paintings by George Zongolopoulos, an internationally renowned Greek artist and pioneer of the 1930s. The "Enlightment for Life" exhibition is co-organized by our School and the George Zongolopoulos Foundation under the patronage of Her Excellency the President of the Hellenic Republic, Ms. Katerina Sakellaropoulou.

Students have a unique opportunity to interact with art both outside the theater and in the foyer, enriching their lives. Our teachers are also taking advantage of this opportunity by integrating conversations about art and these artworks into the learning process. At the same time, the School has opened its doors to the public, who our teachers and special researchers from the George Zongolopoulos Foundation guide them through. In the foyer of the theater, visitors have the opportunity to come into contact with many aspects of the artist's creation and personality because apart from sculptures and paintings, there are drawings, archival evidence, tools, and personal belongings of the artist.

Former President of the College, Professor Kostas Synolakis's initiative to collaborate with the George Zongolopoulos Foundation has opened new perspectives for familiarizing our community with art in their everyday school life. The initiative will continue with a series of temporary exhibitions with distinguished artists.

On behalf of Athens College, I sincerely thank the Zongolopoulos Foundation for our excellent collaboration and Ms. Iris Kritikou for curating the exhibition. I especially thank Ms. Polyanthi Tsigkou and Ms. Kastalia Samoili for coordinating the entire effort, Mr. Nikos Politis for photographing the works in situ and for designing the Catalogue, and Prof. Victoria Karvouni for her contribution to the exhibition.

I also deeply thank Mr. Dimitris Daskalopoulos and the Evangelos Pistiolis Foundation for their generous financial support and Mr. George Karavias, who insured the artworks.

Νίκος Θεοδωρίδης
Πρόεδρος Ιδρύματος Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Nicos Theodoridis
President of the George Zongolopoulos Foundation

Η έκθεση «Αγωγή Ζωής» αποτελεί ένα τολμηρό εγχείρημα που παρουσιάζει μια μουσειακών προδιαγραφών έκθεση στον φυσικό χώρο ενός εκπαιδευτικού οργανισμού, ανατρέποντας τους κανόνες που υπαγορεύουν ότι μόνο οι μαθητές επισκέπτονται τα μουσεία. Το Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου θέλησε να φέρει την τέχνη στην καθημερινότητα των μαθητών, μυώνοντας τους στο πολυσχιδές έργο του διεθνούς φήμης Έλληνα καλλιτέχνη, Γιώργου Ζογγολόπουλου, ο οποίος το 1959 σημείωνε: «Ελπίζουμε ότι θα γίνει κάποτε νοητή η ανάγκη μιας θαρραλέας προσπάθειας από τους πνευματικούς ανθρώπους της χώρας μας, ώστε το μήνυμα της αφηρημένης τέχνης να φθάσει μέχρι του θρανίου του σχολείου που αποτελεί ένα από τα τρυφερά σημεία του πολιτισμού μας».

Αξιοποιώντας τους χώρους του Θεάτρου του Κολλεγίου Αθηνών σχεδιάσαμε τη διαμόρφωση ενός υψηλής αισθητικής υπαίθριου μουσείου, παρουσιάζοντας τον Μάιο του 2023 μεγάλης κλίμακας γλυπτά, ορισμένα από τα οποία με κινητική ή υδροκινητική λειτουργία. Τα έργα της υπαίθριας έκθεσης συνδιαλέγονται αρμονικά με το κατάφυτο περιβάλλον του Θεάτρου και θέλοντας να κεντρίσουμε ακόμα περισσότερα το ενδιαφέρον των μαθητών, αποφασίσαμε τα γλυπτά της υπαίθριας έκθεσης να παρουσιαστούν, για πρώτη φορά, με πρωτότυπη μουσική σύνθεση που δημιουργήθηκε, ειδικά για καθένα από αυτά, από τον μουσικοσυνθέτη Γιώργο Βούκανο. Τον Σεπτέμβριο του 2023, η έκθεση επεκτάθηκε στα φουαγιέ του Θεάτρου με την παρουσίαση γλυπτών, ζωγραφικών έργων, σχεδίων, αλλά και αρχαιακών τεκμηρίων, εργαλείων και προσωπικών αντικειμένων του καλλιτέχνη που φυλάσσονται στην κατοικία και το εργαστήριό του και παρουσιάζονται για πρώτη φορά σε έκθεση.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Ιδρύματος Γεωργίου Ζογγολόπουλου θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μας προς το Δ.Σ. του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος και τη Διεύθυνση του Κολλεγίου Αθηνών για την εξαιρετική συνεργασία και για την αποδοχή της πρότασης για την πραγματοποίηση έκθεσης έργων του Γιώργου Ζογγολόπουλου στο Κολλέγιο Αθηνών.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θέλουμε να απευθύνουμε στους εμπνευσμένους ανθρώπους της εκπαίδευσης με τους οποίους συνεργαστήκαμε για την υλοποίηση αυτού του πρωτότυπου εγχειρήματος, τον Καθηγητή Κώστα Συνολάκη, που ως President του Κολλεγίου Αθηνών ήταν εκείνος που οραματίστηκε μαζί μας αυτό το εγχείρημα, τον Καθηγητή Σπύρο Πολλάλη που τον διαδέχθηκε στην Προεδρία του Κολλεγίου αλλά και στην ολοκλήρωση και ανάπτυξη της ιδέας, καθώς και τις συνεργάτιδες του Κολλεγίου, κυρίες Πολυάνθη Τσίγκου και Κασταλία Σαμοΐλη, που ανέλαβαν την ευθύνη του συντονισμού και της υλοποίησης της έκθεσης.

Θερμά ευχαριστούμε τον συλλέκτη Ζαχαρία Πορταλάκη που παραχώρησε δύο σπάνια έργα της συλλογής του και τον Γιώργο Καραβία που ανέλαβε την ασφάλιση των έργων καθ' όλη τη διάρκεια της έκθεσης.

The “Enlightenment for Life” exhibition is a bold project that presents a museum-style and quality exhibition in the physical space of an educational institution, overturning the rules that dictate that students should only visit museums. The George Zongolopoulos Foundation aimed to bring art into the daily life of the students, introducing them to the diversity of the work of the world-renowned Greek artist, George Zongolopoulos, who in 1959 stated: “We hope that the need for a conscious effort by the intellectual people of our country will one day become understood so that the message of abstract art reaches the school desk, which is one of the tender parts of our culture”.

Utilizing effectively the premises of the Theater of the Athens College, a highly aesthetic open-air museum was set up in May 2023, presenting large-scale sculptures, some of which have kinetic or hydrokinetic functions. The sculptures of the outdoor exhibition interact harmoniously with the verdant scenery of the Theater. As we wished to stimulate the interest of the students even more, we decided to present these sculptures, for the first time, with an original musical composition created especially for each of them, by the music composer George Voukanos. In September 2023, the exhibition developed to the foyer of the Theater with the presentation of sculptures, paintings, drawings, as well as archival documents, tools, and personal belongings of the artist -that are held in his residence and studio-, displayed for the first time in an exhibition.

On behalf of the Board of the George Zongolopoulos Foundation, I would like to express our warmest thanks to the Board of Directors of the Hellenic–American Educational Foundation and the Direction of Athens College for the excellent cooperation and for accepting our proposal for the realization of an exhibition of works of George Zongolopoulos at the Athens College.

We want to express our special thanks to the inspiring people of education with whom we collaborated for the realization of this ground-breaking project: Professor Costas Synolakis, who as President of Athens College envisioned this exhibition with us, Professor Spyros Pollalis who succeeded him in the Presidency of Athens College but also in the continuation and development of the idea, as well as Mrs. Polyanthi Tsigkou and Mrs. Kastalia Samoili, who undertook the responsibility of coordinating and completing the exhibition.

We sincerely thank the art collector Zacharias Portalakis, who loaned two rare sculptures from his collection, and George Karavias, who provided the insurance of the artworks throughout the exhibition.

Πνεύμα προοδευτικό και ανήσυχο, ο «αιώνιος έφηβος» Γιώργος Ζογγολόπουλος έζησε ίσως περισσότερες από μία ζωές, υπηρετώντας με πάθος και προσήλωση τόσο την τέχνη του όσο και το ηθικό πρόσημο του βίου του. Σημαντικός εκπρόσωπος της γενιάς του '30 (συνδοιοπόροι και συνομιλητές του ίδιου και της γυναίκας του Ελένης Πασχαλίδου-Ζογγολοπούλου, κορυφαίοι εκπρόσωποι των γραμμάτων και των τεχνών όπως οι Κ. Παρθένης, Φ. Κόντογλου, Δ. Πικιώνης, Ν. Μπτσάκης, Σ. Παπαλουκάς, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Κ. Μαλέας, Γ. Μόραλης, Γ. Τσαρούχης, Ν. Νικολάου, Γ. Σπυρόπουλος, Ν. Κεσσανλής, Ο. Ελύτης κ.ά.), τόσο ως κορυφαίος γλύπτης και ζωγράφος όσο και ως εμπειρικός ενδελχής αρχιτέκτων (πολλά τα σχετικά έργα του σε αγαστή συνέργεια με τον σπουδαίο Πάτροκλο Καραντινό). Ο ίδιος ερευνήσε το μέτρο, την αρμονία και την ισορροπία, αναζήτησε εξακολουθητικά νέες διαδρομές και προσεγγίσεις που διακρίνονται από αδιάκοπη διάθεση ανανέωσης και εξέλιξης, πειραματίστηκε με διαδοχικές τεχνικές και υλικά, σχεδίασε περισσότερα από πενήντα σχολεία, εκπροσώπησε την Ελλάδα στους σημαντικότερους διεθνείς θεσμούς τέχνης, συμμετείχε σε όλες τις Πανελλήνιες εκθέσεις, πήρε ισότιμα μέρος σε ανοικτούς διαγωνισμούς μνημείων, έλαβε μέρος σε δεκάδες ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό και άφησε ως πολύτιμη παρακαταθήκη για τις ερχόμενες γενιές το έργο του, επιλέγοντας σε όλη τη διάρκεια της ζωής του από κοινού με τη σύντροφο και συνδοιοπόρο του, έναν λιτό τρόπο ύπαρξης και δημιουργίας. Η κατοικία και το εργαστήριό του στο Παλαιό Ψυχικό όπου σήμερα στεγάζεται το Κοινωφελές Ίδρυμα που φέρει το όνομά του και που ό ίδιος ίδρυσε, μαρτυρούν και επιβεβαιώνουν με τρόπο συνοπτικό και ευκρινή τα παραπάνω.

Η διμερής έκθεση που παρουσιάζεται με τρόπο ιδανικό στους γαλήνιους κατάφυτους εξωτερικούς χώρους και το εμβληματικό θέατρο του Κολλεγίου Αθηνών, ακολουθώντας τη σπουδαία καλλιτεχνική δραστηριότητα του Γιώργου Ζογγολόπουλου που καλύπτει σχεδόν οκτώ δεκαετίες, επιθυμεί να γνωρίσει με τρόπο ευσύνοπτο και ουσιαστικό στις νεότερες γενιές τον πολυσχιδή κόσμο του καλλιτέχνη. Η έκθεση δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς τη συνέργεια, την αρωγή και τη στήριξη μιας εξαιρετικής ομάδας ανθρώπων τόσο από το Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου όσο και από το Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που εργάστηκαν σκληρά και από κοινού για αυτόν τον σκοπό. Ελπίζουμε ότι το αποτέλεσμα δικαιώνει τις προσπάθειες όλων μας.

Η σπονδυλωτή εγκατάσταση των έντεκα μνημειακών γλυπτών στους υπαίθριους χώρους του Κολλεγίου Αθηνών, υπό τους ενεργούς ήχους της μουσικής που συνέθεσε για κάθε γλυπτό χωριστά ο Γιώργος Βούκανος, εγκαλεί -όπως και ο ίδιος ο Γιώργος Ζογγολόπουλος θα επιθυμούσε- σε τέρψη, κριτική κοινωνικοποίηση και διάδραση. Η σημασία της φιλικής ένταξης των έργων αυτών στο τοπίο και η διαχρονική μέριμνα του δημιουργού να ζουν αρμονικά με τον άνθρωπο, διδάσκοντάς του οικολογία και αισθητική χωρίς να επιβάλλονται στον περιβάλλοντα χώρο, υπήρξαν η αφετηρία και της παρούσας διαδρομής.

Ακολουθώντας το κύριο αφήγημα της έκθεσης στο εσωτερικό του Θεάτρου, ο επισκέπτης της έκθεσης έχει την κυριολεκτική δυνατότητα να εισέλθει στο σύμπαν του Ζογγολόπουλου. Ανάμεσα σε δύο εύγλωττες και ευσύνοπτες νησίδες όπου με τη βοήθεια πρωτότυπων επίπλων, αντικειμένων, φωτογραφιών, έργων και σπάνιου αρχαιακού υλικού, επανασυστήνονται το σπίτι και το εργαστήριο του καλλιτέχνη, δομούνται και αναπτύσσονται οι δομικοί άξονες της έκθεσης: επιλεγμένα σχέδια, γλυπτά και ζωγραφικά έργα διαφορετικής θεματολογίας που συνομιλούν μεταξύ τους και αναπλάθουν τον τρόπο αντίληψης και υλοποίησης του δημιουργού, αποκαλύπτουν στον επισκέπτη σταδιακά το δημιουργικό όραμα ενός αέναου οδοιπόρου και αναζητητή που κατά τη διάρκεια των δεκαετιών πέρασε από την παραστατικότητα στην αφαίρεση και από την επιβλητική στατικότητα του μνημειακού, στη συμβολική μεταβλητότητα της κινητικής και την υδροκινητικής τέχνης που συνομιλεί με τρόπο οργανικό με την τεχνολογία. Παραδίδοντάς μας με κάθε ίχνος του ιδιώματος ενός σπάνιου δημιουργού, με πλαστική γλώσσα και εννοιολογική σήμανση που καθηλώνει, συγκινεί και παραδίδει -σύμφωνα με τον εύγλωττο όρο που και ο ίδιος χρησιμοποιούσε- μαθήματα «Αγωγής Ζωής» μέσα από τα σπουδαία έργα του.

Χρησιμοποιώντας στην ωριμότητά του βιομηχανικά υλικά, επιδιώκοντας την ελάφρυνση της γλυπτικής μάζας, αποδίδοντας έμφαση στο ρόλο του κενού ως ισοδύναμου συντελεστή του πλήρους της φόρμας, παραπέμποντας άλλοτε στη σαφήνεια της γεωμετρίας ή την ευκρίνεια του ρυθμού και άλλοτε στην αρμονία της μουσικότητας ή το πολυδιάστατο των μύθων και των συμβόλων (Ποσειδώνας, Μυκήνες, Ποιητής / ομπρέλες, φακοί, αυγά, καμινάδες κ.ά.), προβάλλοντας μέσω της διαρκούς επίκλησης και αιχμαλωσίας του φωτός τις μεταβαλλόμενες τονικότητες των επιφανειών και τη διαφάνεια του υλικού, ο Γιώργος Ζογγολόπουλος απευθύνεται διαχρονικά και με μοιρασμένη γενναιοδωρία σε μικρούς και μεγάλους. Αρθρώνοντας το άπειρο, διαμορφώνοντας το χάος. Προτείνοντας γόνιμα αινίγματα και δίνοντας φωτεινές λύσεις. Εγκαλώντας μέσω του έργου του την έννοια της κριτικής οπτικής, της ανεξαρτησίας και των μικρών ή μεγαλύτερων δυνάμεων ελευθερίας που αναπτύσσει ο καθένας μας στην αναζήτηση των προσωπικών, αισθητικών, πνευματικών και κοινωνικών ιδεολογικών ιδανικών του.

Πρόκειται με λίγα λόγια για έναν δημιουργό που πορεύτηκε εξ αρχής με την ιδέα της διάδρασης της τέχνης στον δημόσιο και τον ιδιωτικό χώρο. Στον καθοριστικό ρόλο της στη διάπλαση μιας πλήρους προσωπικότητας. Στην υπογράμμιση της ανάγκης της κοινωνικοποίησης των πολιτών κάθε ηλικίας με αφετηρία την τέχνη και τη δυνατότητα, μέσω της ενεργής παρουσίας της, της καθημερινής καλλιέργειας της αισθητικής και πνευματικής τους ανάπτυξης. Στην ιδέα, την ενεργοποίηση και τη νοηματοδότηση της τέχνης ως αληθινής αγωγής ζωής.

Ίρις Κρητικού

Αρχαιολόγος- Ιστορικός της τέχνης
Επιμελήτρια της έκθεσης

Iris Kritikou

Archaeologist – Art Historian
Curator of the exhibition

“Μέσα από τα έργα μου επιδιώκω να επικοινωνήσει ο κάθε άνθρωπος με ό,τι εκείνος επιθυμεί και αναπολεί, όσο απραγματοποίητο και ανέφικτο αν είναι. Άλλωστε, τις κρυφές λαχτάρες μας δεν υπηρετεί η τέχνη;”

Γιώργος Ζογγολόπουλος

“Through my works, I seek for each person to communicate with what he desires and longs for, no matter how unrealizable and unattainable it may be.

After all, doesn't art serve our hidden longings?”

George Zongolopoulos

A progressive and restless spirit, the “eternal adolescent” George Zongolopoulos lived perhaps more than one life, serving with passion and devotion both his art and the moral sign of his life. An important representative of the generation of the 30s (fellow wanderers and interlocutors of both him and his wife Eleni Paschalidou-Zongolopoulos were leading representatives of letters and the arts such as C. Parthenis, F. Kontoglou, D. Pikionis, N. Mitsakis, S. Papaloukas, N. Hadjikyriakos-Ghikas, K. Maleas Y. Moralis, G. Tsarouhis, N. Nikolaou, G. Spyropoulos, N. Kessanlis, O. Elytis et al.), both as an eminent sculptor and painter and as an empirically thorough architect (many of his related works in close collaboration with the great Patroklos Karantinos). He himself researched measure, harmony and balance, continuously sought new paths and approaches distinguished by an unceasing desire for renewal and development, experimented with successive techniques and materials, designed more than fifty schools, represented Greece in the most important international art institutions, participated in all Panhellenic exhibitions, took equal part in open monument competitions, took part in dozens of individual and group exhibitions in Greece and abroad and left his work as a valuable legacy for future generations, choosing throughout his life together with his partner and fellow traveler, a simple way of being and creating. His residence and workshop in Paleo Psychiko, where today the Non-profit Foundation that bears his name and which he founded, testify and confirm the above in a concise and clear way.

The two-part exhibition ideally presented both in the peaceful green outdoor spaces and the emblematic Theater of the Athens College, following the great artistic activity of George Zongolopoulos that spans almost eight decades, wishes to introduce the younger generations in a succinct and meaningful way to the multifaceted world of the artist. The exhibition could not have been realized without the synergy, help, and support of an extraordinary group of people from both the George Zongolopoulos Foundation and the Hellenic American Educational Foundation who worked hard and together for this purpose. We hope that the result justifies the efforts of all of us.

The modular installation of the eleven monumental sculptures in the outdoor spaces of the Athens College, under the active sounds of the music composed for each sculpture separately by George Voukanos, gives way - as George Zongolopoulos himself would have wished - to indulgence, critical socialization and interaction. The importance of the friendly inclusion of these works in the landscape and the eternal care of the creator that they live harmoniously with man, teaching him ecology and aesthetics without imposing themselves on the surrounding area, were the starting point of the present route as well.

Following the main narrative of the exhibition inside the Theatre, the visitor of the exhibition has the literal possibility of entering the universe of Zongolopoulos. Between two eloquent and succinct islands where, with the help of original furniture, objects, photographs, works and rare archival material, the artist's home and workshop are re-established, the structural axes of the exhibition are structured and developed: selected drawings, sculptures and paintings of various themes that intercommunicate and recreate the way of perception and realization of the creator, gradually reveal to the visitor the creative vision of a perpetual wanderer and seeker who, over the decades, passed from representation to abstraction and from imposing staticity of the monumental, to the symbolic variability of kinetic and hydrokinetic art that converses organically with technology. Delivering us with every trace of the idiom of a rare creator, with plastic language and conceptual marking that captivates, moves and delivers - according to the eloquent term he himself used – “enlightenment for life” through his great works.

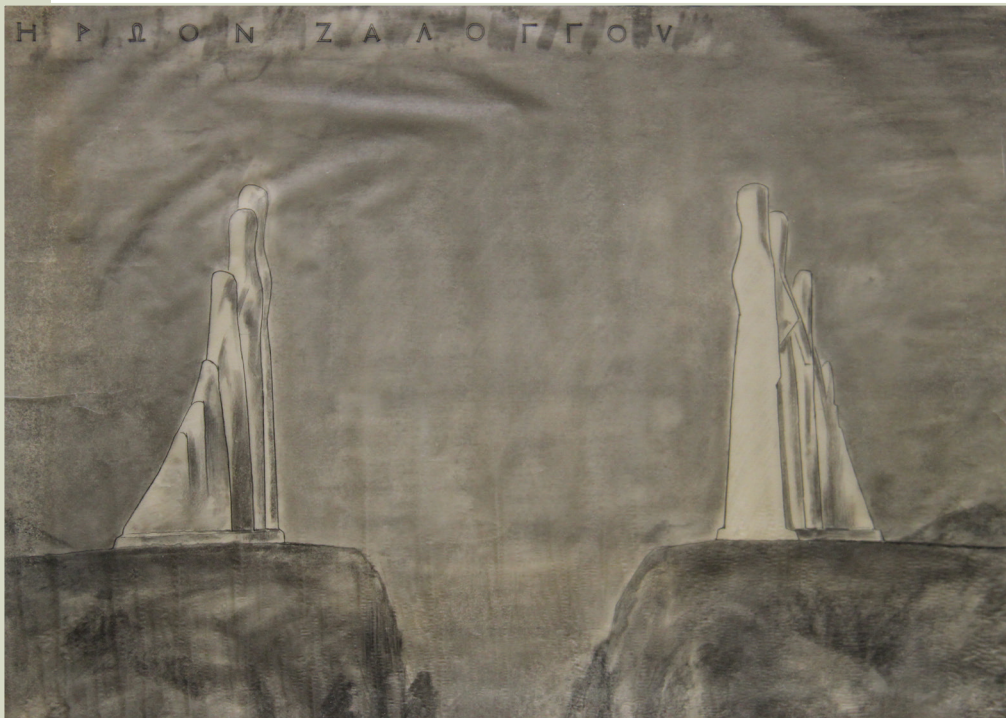
Using industrial materials in his maturity, seeking to lighten the sculptural mass, emphasizing the role of the void as an equivalent factor of the full form, referring sometimes to the clarity of geometry or the clarity of rhythm and sometimes to the harmony of musicality or the multidimensionality of myths and symbols (Poseidon, Mycenae, Poet / umbrellas, lenses, eggs, chimneys, etc.), projecting through the constant invocation and capture of light the changing tonalities of the surfaces and the transparency of the material, George Zongolopoulos addresses timelessly and with shared generosity to both young and old. Articulating the infinite, shaping the chaos. Proposing fruitful conundrums and giving bright solutions. Invoking through his work the concept of critical perspective, independence and the minor or major forces of freedom that each of us develops in the search for his personal, aesthetic, spiritual and social ideological ideals.

In a few words, it is about a creator who started from the beginning with the idea of the interaction of art in public and private space. In its decisive role in the formation of a complete personality. Underlining the need for the socialization of citizens of all ages starting from art and the possibility, through its active presence, of the daily cultivation of their aesthetic and spiritual perception. In the idea, activation and meaning of art as a true enlightenment for life.

Σχέδια

Drawings

Ηρώον Ζαλόγγου, 1954

Δύο όψεις
Μολύβι και κάρβουνο σε διαφανές χαρτί
55 x 75 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Monument of Zalongo, 1954

Two views
Pencil and charcoal on transparent paper
55 x 75 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ηρώον Ζαλόγγου, 1954

Σχεδιαστική απεικόνιση της κύριας όψης
Μολύβι και κάρβουνο σε διαφανές χαρτί
66 x 74 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Monument of Zalongo, 1954

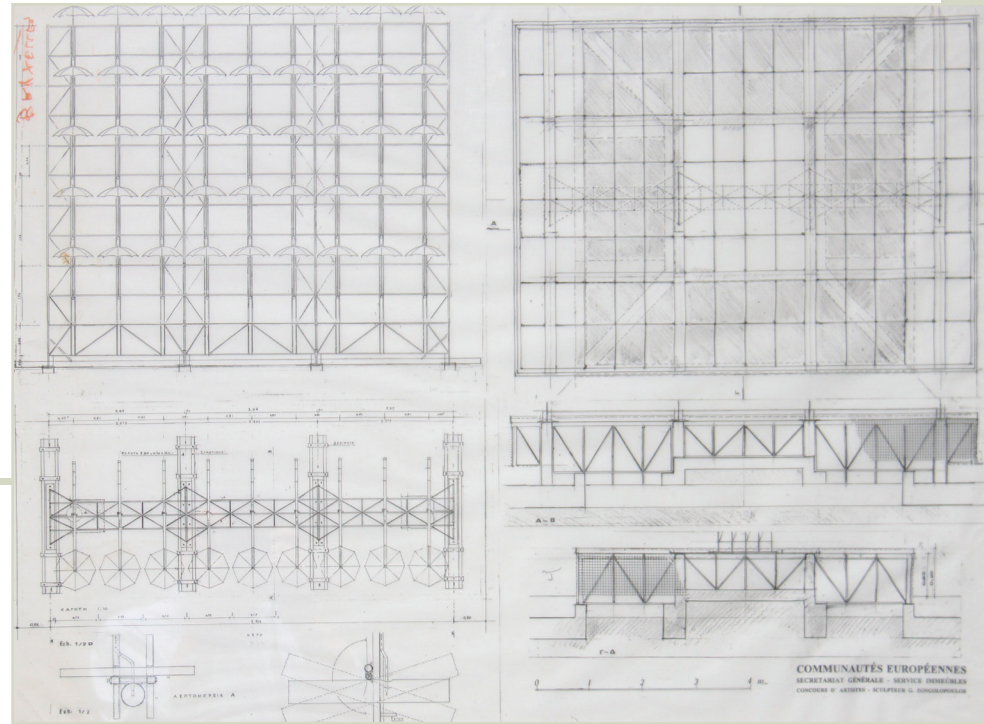
Representational drawing of the frontal perspective
Pencil and charcoal on transparent paper
66 x 74 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ομπρέλες, 1994

Κατασκευαστικό σχέδιο του γλυπτού για το κτήριο
των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις Βρυξέλλες
Αδιάσταλη φωτοτυπία, 74 x 99 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Umbrellas, 1994

Constructional drawing of the sculpture for the
building of the European Communities in Brussels
Non-expanded photocopy, 74 x 99 cm
George Zongolopoulos Foundation

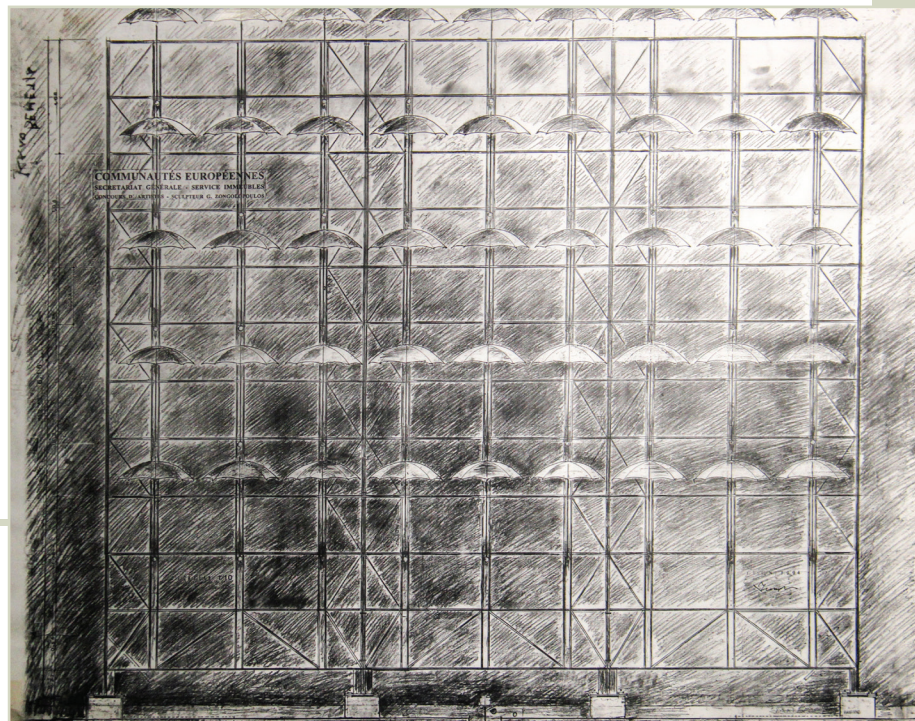

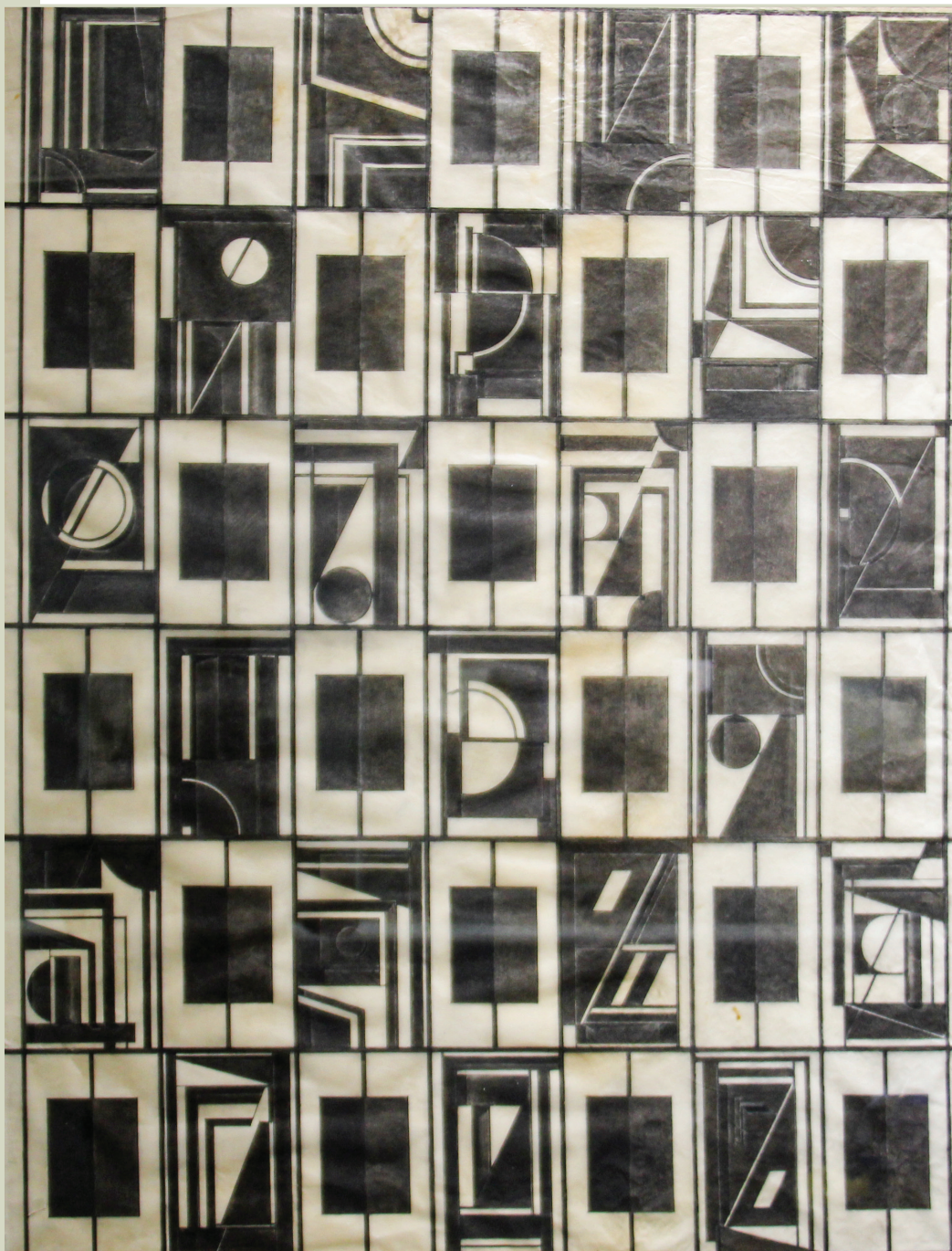
Ομπρέλες, 1995

Κατασκευαστικό σχέδιο
Σινική μελάνη και μολύβι σε διαφανές χαρτί
54 x 42 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Umbrellas, 1995

Constructional drawing
Indian ink and pencil on transparent paper
54 x 42 cm
George Zongolopoulos Foundation

Διάφραγμα, 1972 - 1973

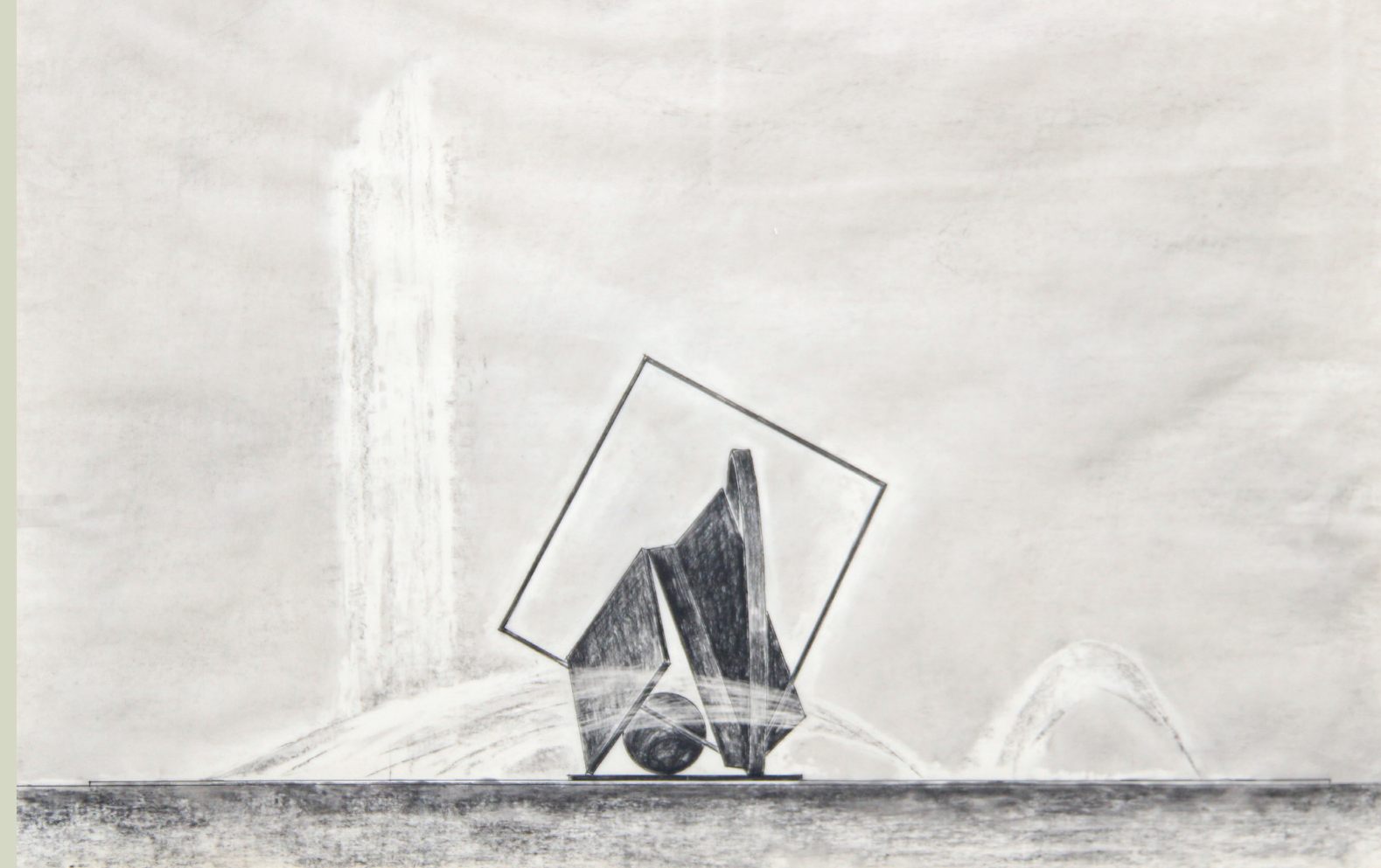
Σινική μελάνη σε διαφανές χαρτί
115 x 90 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Diaphragm, 1972 - 1973

Indian ink on transparent paper
115 x 90 cm
George Zongolopoulos Foundation

ΛΥΣΗ Ε΄ - ΟΨΗ Β ΚΛ. 1:20

35781

Γλυπτό για την πλανεία Κλαυθμώνος, 1981

Σχεδιαστική απεικόνιση
Μελάνι, κάρβουνο και μολύβι σε διαφανές χαρτί
63 x 87 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

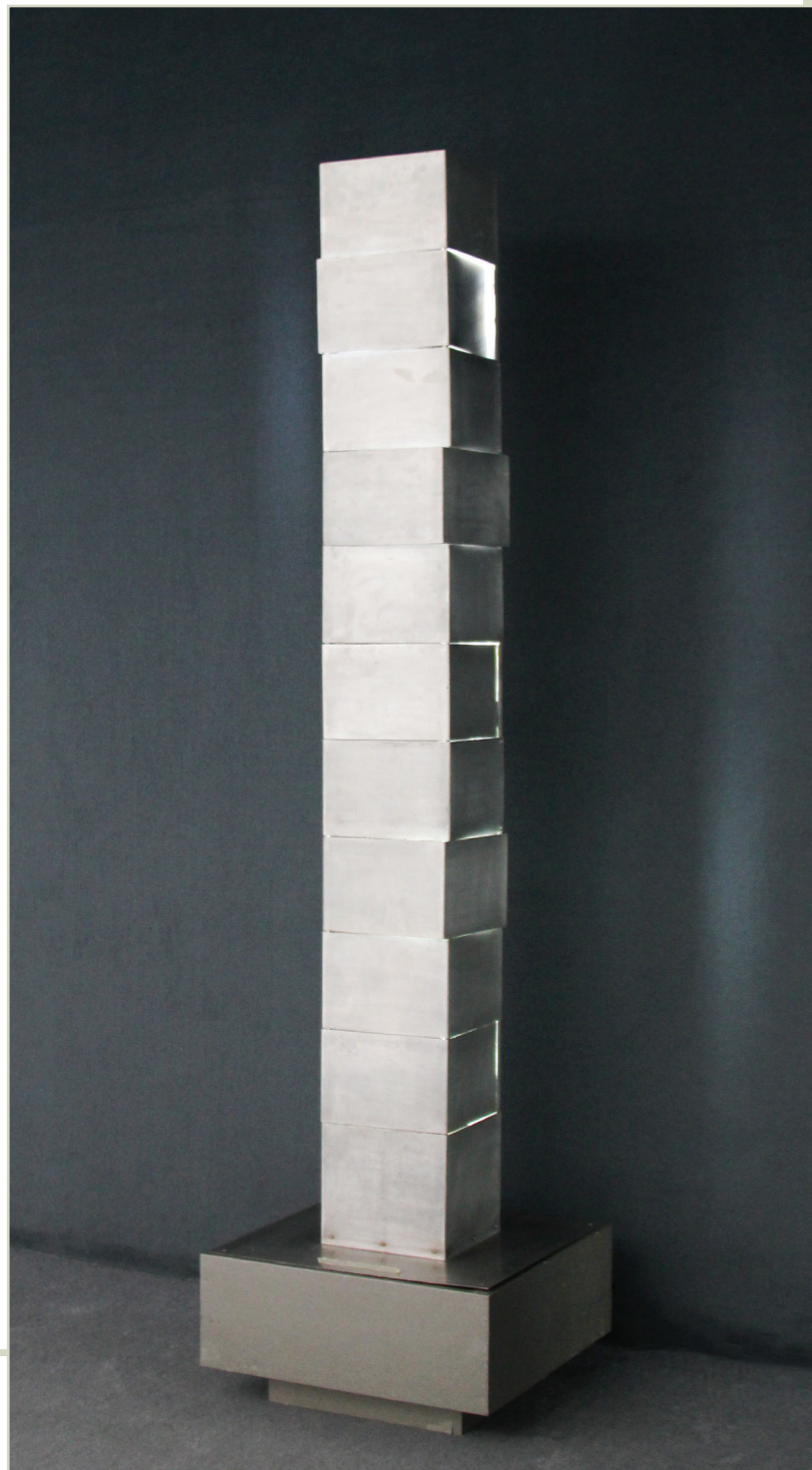
Sculpture for Klafthmonos Square, 1981

Representational drawing
Ink, charcoal and pencil on transparent paper
63 x 87 cm
George Zongolopoulos Foundation

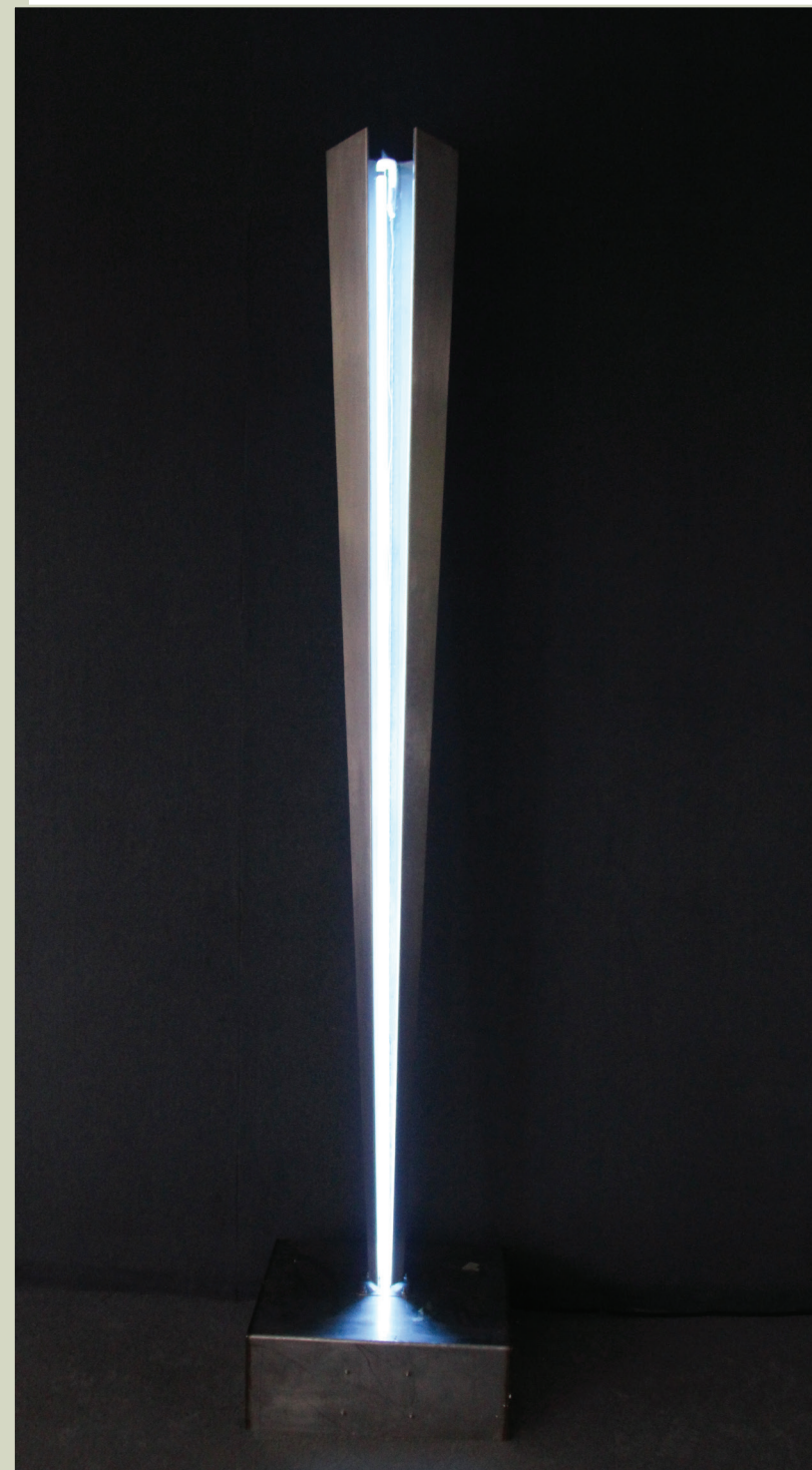
Γλυπτά

Sculptures

Κοήλόνα, 1971
Γλυπτό κινητικής λειτουργίας
Αλουμίνιο και λάμπα φθορισμού
209 x 49 x 49 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Column, 1971
Kinetic sculpture
Aluminum and fluorescent lamp
209 x 49 x 49 cm
George Zongolopoulos Foundation

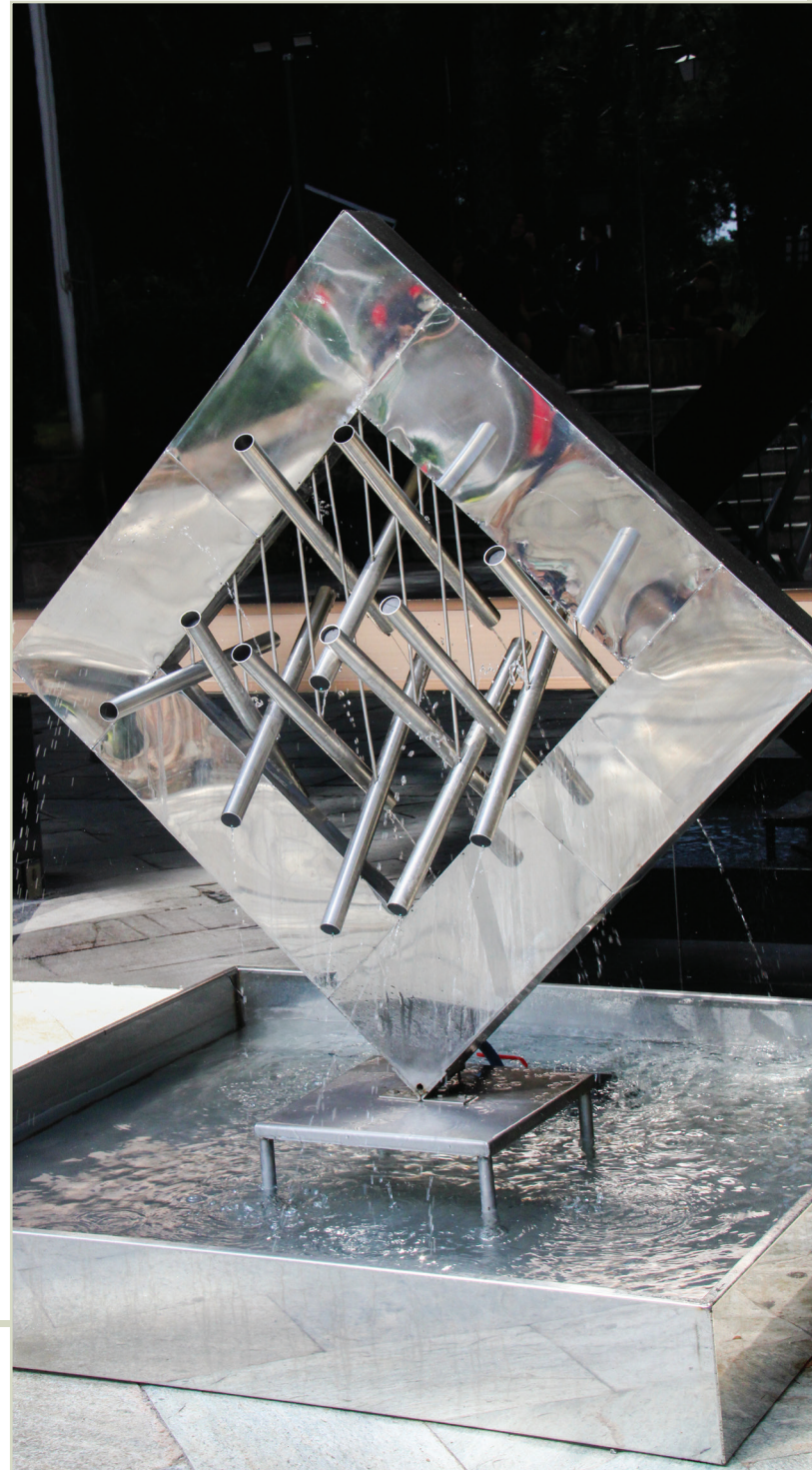

Κινητικό με φως, 1971
Φύλλο ανοξείδωτου χάλυβα και νέον
237 x 50 x 50 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Kinetic sculpture with light, 1971
Stainless steel sheet and neon light
237 x 50 x 50 cm
George Zongolopoulos Foundation

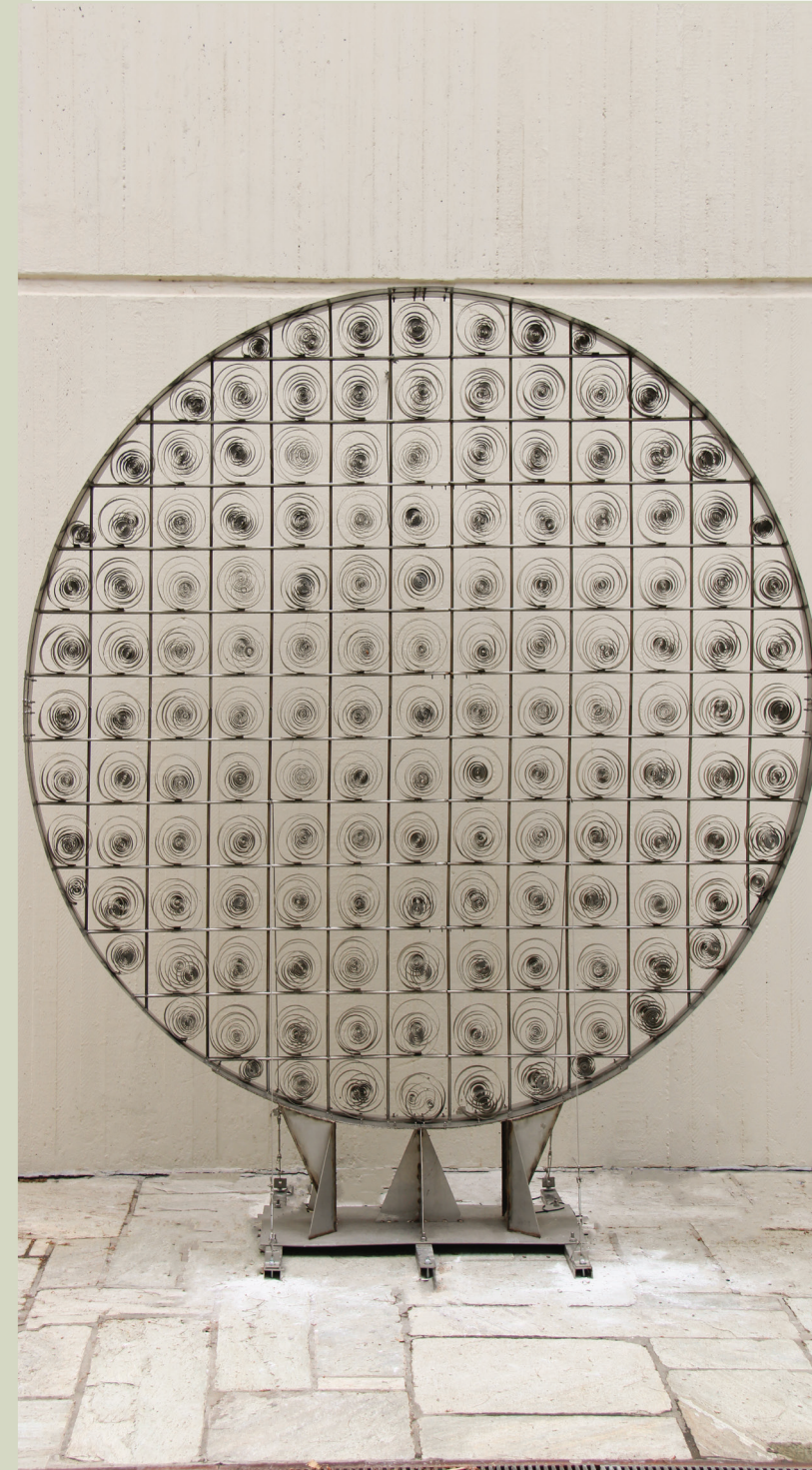
Ρόμβος, 1981
 Γλυπτό υδροκινητικής λειτουργίας
 Ανοξείδωτος χάλυβας
 150 x 150 x 50 εκ
 Ιδιωτική Συλλογή

Rhombus, 1981
 Hydrokinetic sculpture
 Stainless steel
 150 x 150 x 50 cm
 Private Collection

Ελιάσματα, 1976
 Ανοξείδωτος χάλυβας
 διάμετρος 325 εκ
 Συλλογή Ζαχαρία Πορταλάκη

Spirals, 1976
 Stainless steel
 Diameter 325 cm
 Zacharias Portalakis Collection

Κενό και σφαίρα, 1977

Ανοξείδωτος χάλυβας
121 x 165 x 31 εκ
Συλλογή Ζαχαρία Πορταλάκη

Void and sphere, 1977

Stainless steel
121 x 165 x 31 cm
Zacharias Portalakis Collection

Ποιητής, 1956

Ορείχαλκος
108 x 70 x 28 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Poet, 1956

Bronze
108 x 70 x 28 cm
George Zongolopoulos Foundation

Χωρίς τίτλο, 1981
Ανοξείδωτος χάλυβας
194 x 180 x 110 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1981
Stainless steel
194 x 180 x 110 cm
George Zongolopoulos Foundation

Cor-ten, 1966
Ορείχαλκος
150 x 40 x 40 εκ
Ιδιωτική Συλλογή

Cor-ten, 1966
Bronze
150 x 40 x 40 cm
George Zongolopoulos Foundation

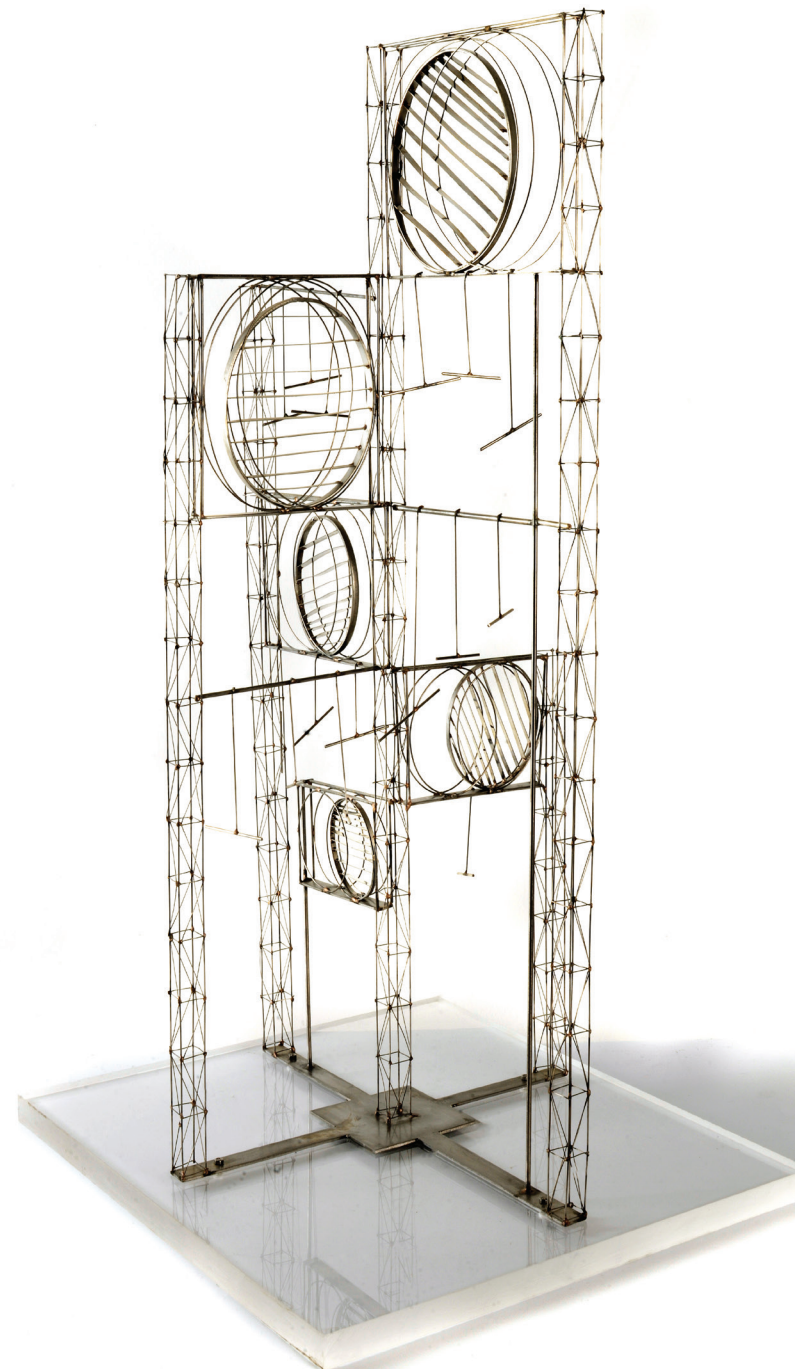

Αίθριο, 1999

Ανοξείδωτος χάλυβας
138 x 50 x 50 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Atrium, 1999

Stainless steel and wire grid
138 x 50 x 50 cm
George Zongolopoulos Foundation

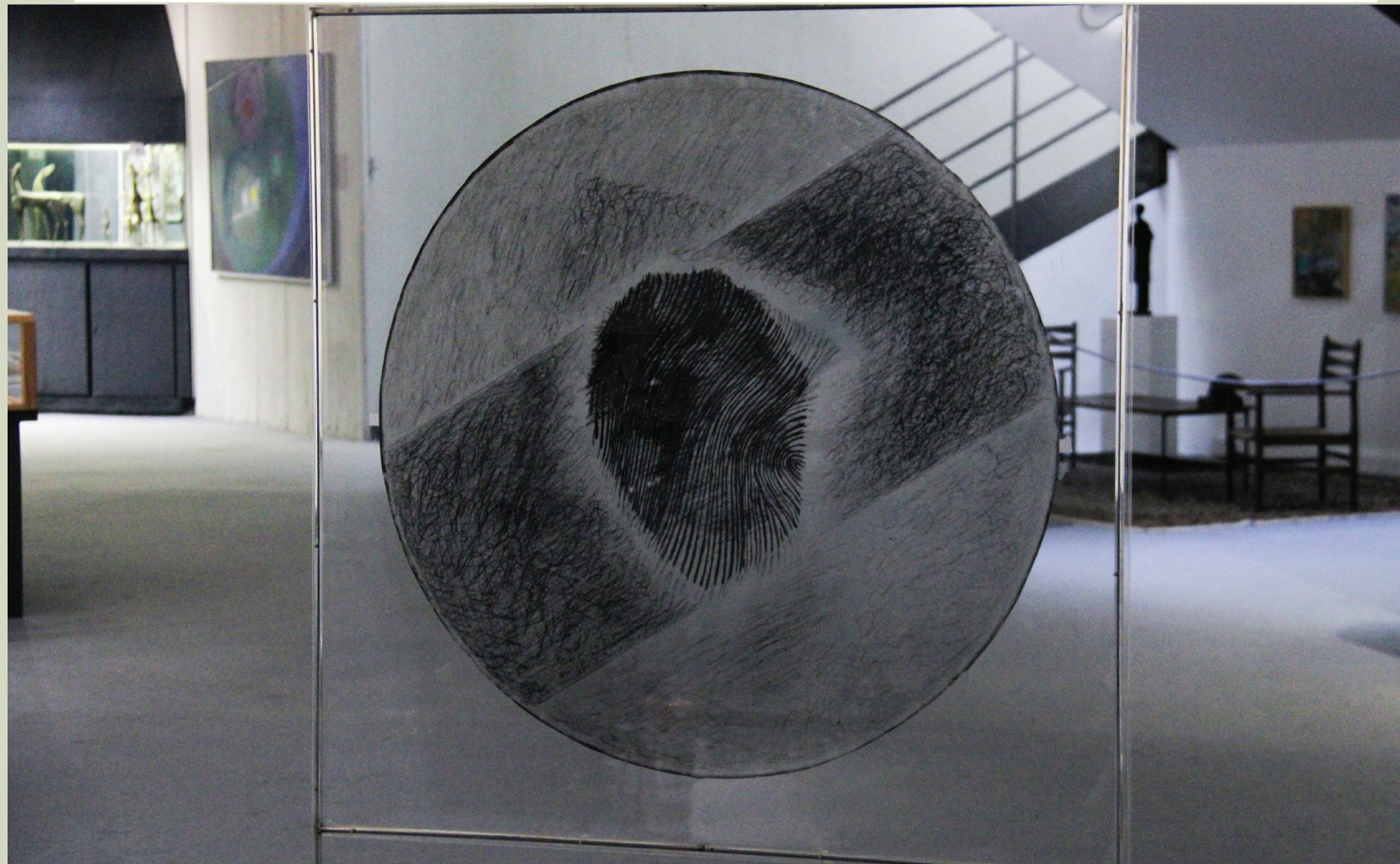

Πεντάκυκλο, 1984

Ανοξείδωτος χάλυβας και πλεξιγκλάς
60 x 40 x 40 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Five circles, 1984

Stainless steel and Plexiglas
60 x 40 x 40 cm
George Zongolopoulos Foundation

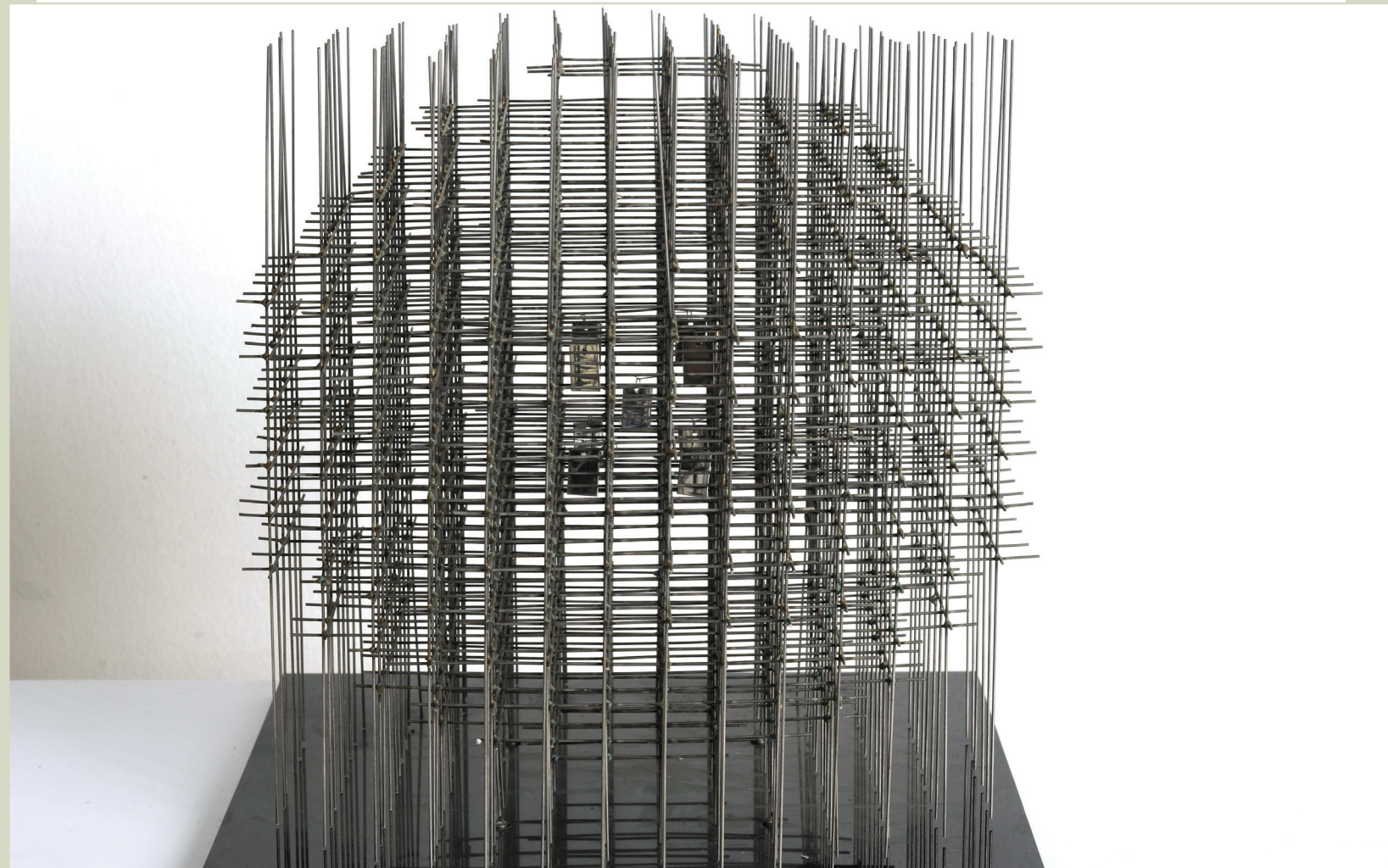

Αποτυπώματα, 1978

Ανοξείδωτος χάλυβας και πλεξιγκλάς
182 x 121 x 2 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Imprints, 1978

Stainless steel and Plexiglas
182 x 121 x 2 cm
George Zongolopoulos Foundation

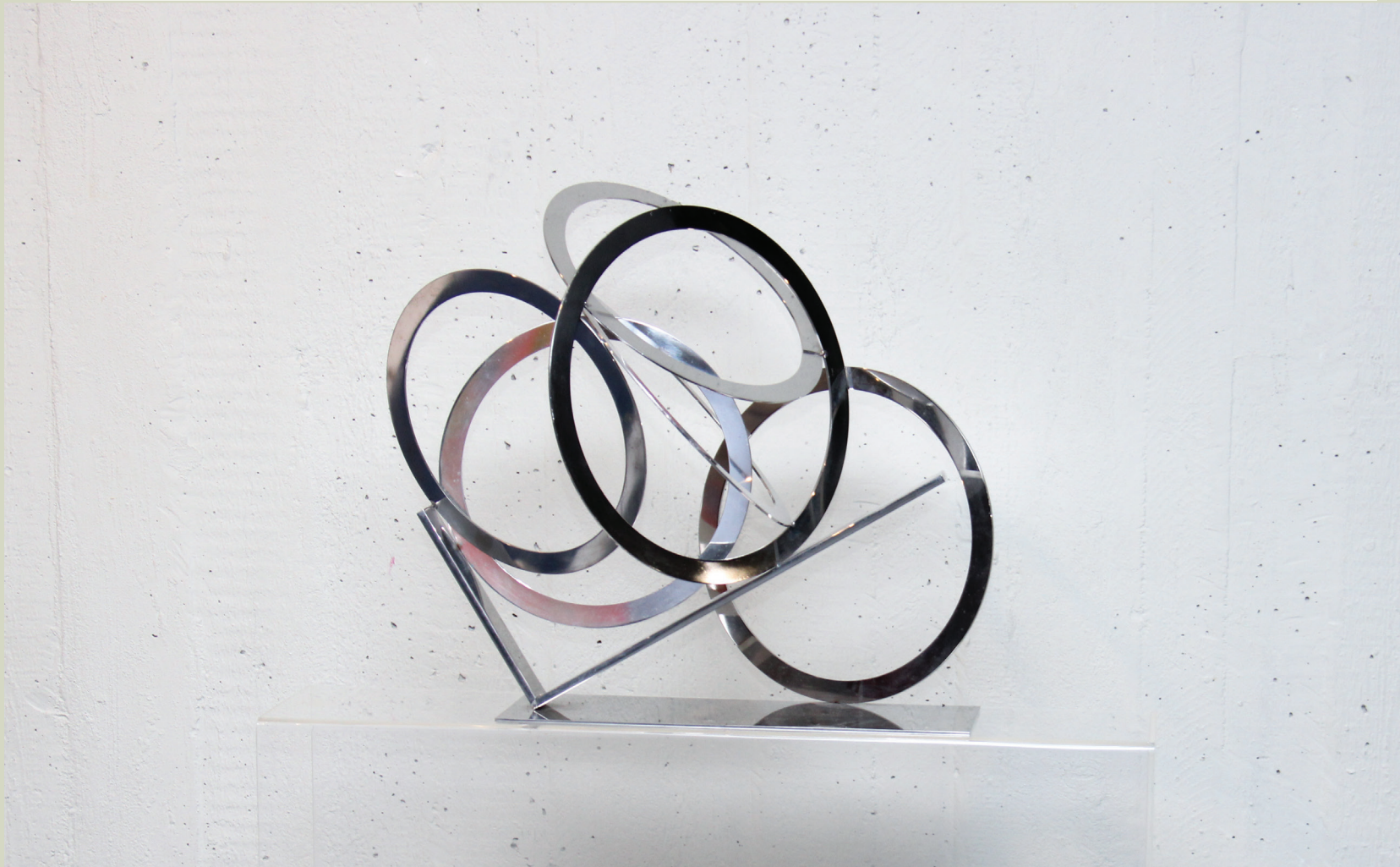

Μνημείο Γοργοποτάμου, 1985 - 1986

Ανοξείδωτος χάλυβας και πλεξιγκλάς
34 x 34 x 34 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Monument of Gorgopotamos, 1985 - 1986

Stainless steel and Plexiglas
34 x 34 x 34 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ολυμπιακοί κύκλοι, 2001

Ανοξείδωτος χάλυβας
61 x 67 x 40 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Olympic circles, 2001

Stainless steel
61 x 67 x 40 cm
George Zongolopoulos Foundation

Διάφραγμα, 1973

Επικρυσωμένος ορείχαλκος
47 x 30 x 8 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Diaphragm, 1973

Gilded bronze
47 x 30 x 8 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ομπρέλες, 1997
Ανοξείδωτος χάλυβας και πλεξιγκλάς
130 x 120 x 70 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Umbrellas, 1997
Stainless steel and plexiglas
130 x 120 x 70 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ballet de Juctice, 1987
Ανοξείδωτος χάλυβας
30 x 21 x 8 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Ballet de Juctice, 1987
Stainless steel
30 x 21 x 8 cm
George Zongolopoulos Foundation

Χωρίς τίτλο, 1981
Ανοξείδωτος χάλυβας
33 x 33 x 33 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1981
Stainless steel
33 x 33 x 33 cm
George Zongolopoulos Foundation

Άλογο, 1959
Ορείχαλκος
54 x 40 x 12 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Horse, 1959
Bronze
54 x 40 x 12 cm
George Zongolopoulos Foundation

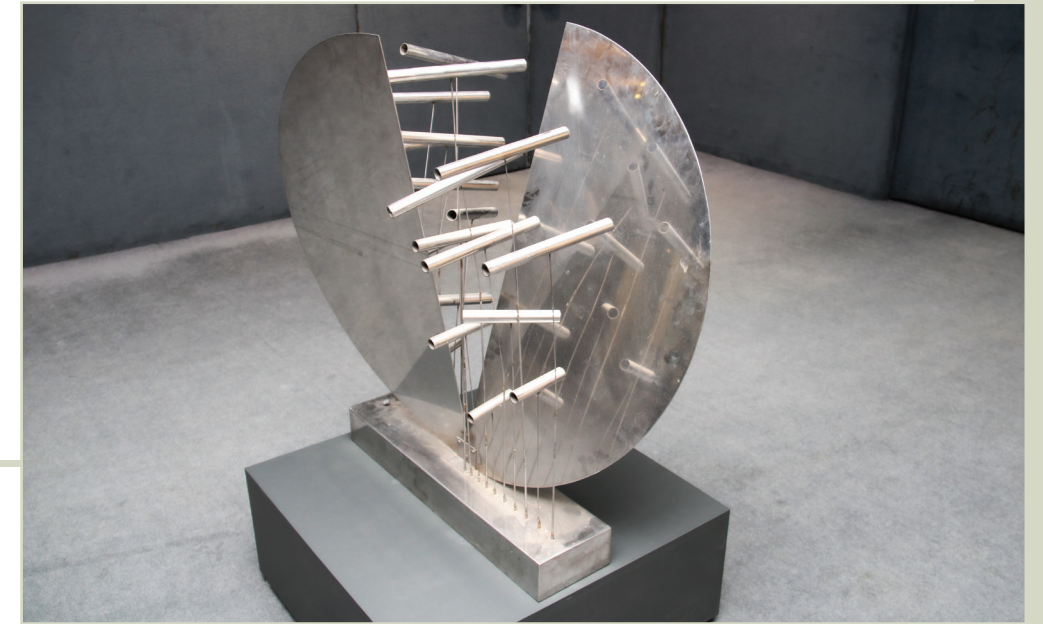

Κατσίκι, 1956
Ορείχαλκος
56 x 16 x 16 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Goat, 1956
Bronze
56 x 16 x 16 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ασπίδα, 1984
Ανοξείδωτος χάλυβας
91 x 84 x 24 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Shield, 1984
Stainless steel
91 x 84 x 24 cm
George Zongolopoulos Foundation

Κύβος, 1983
Ανοξείδωτος χάλυβας, πλέγμα και πλεξιγκλάς
88 x 64 x 26 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Cube, 1983
Stainless steel, wire grid and plexiglas
88 x 64 x 26 cm
George Zongolopoulos Foundation

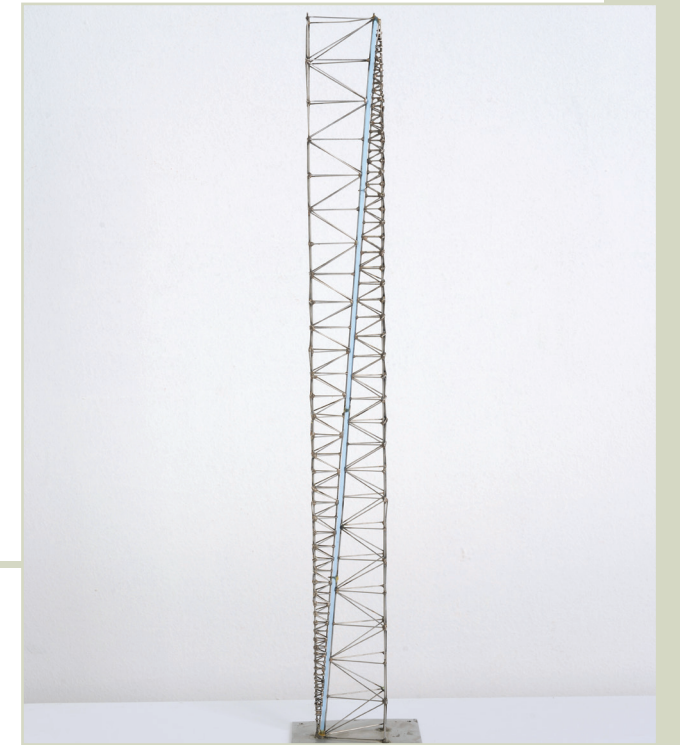

Σύνθεση έργων για Μπιενάλε, 1993
Φύλλο αλουμινίου, ανοξείδωτο σύρμα, διαφάνεια και σινική μελάνη
6,5 x 20 x 17,5 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Biennale's sculptures composition, 1993
Aluminum sheet, stainless wire, transparent paper and Indian ink
6.5 x 20 x 17.5 cm
George Zongolopoulos Foundation

Στήλη, 1999
Ανοξείδωτος χάλυβας και πλεξιγκλάς
62 x 10 x 10 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Column, 1999
Stainless steel and Plexiglas
62 x 10 x 10 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ποσειδώνας, 1957
Ορείχαλκος
28 x 18 x 8 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Poseidon, 1957
Bronze
28 x 18 x 8 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ζωγραφική

Paintings

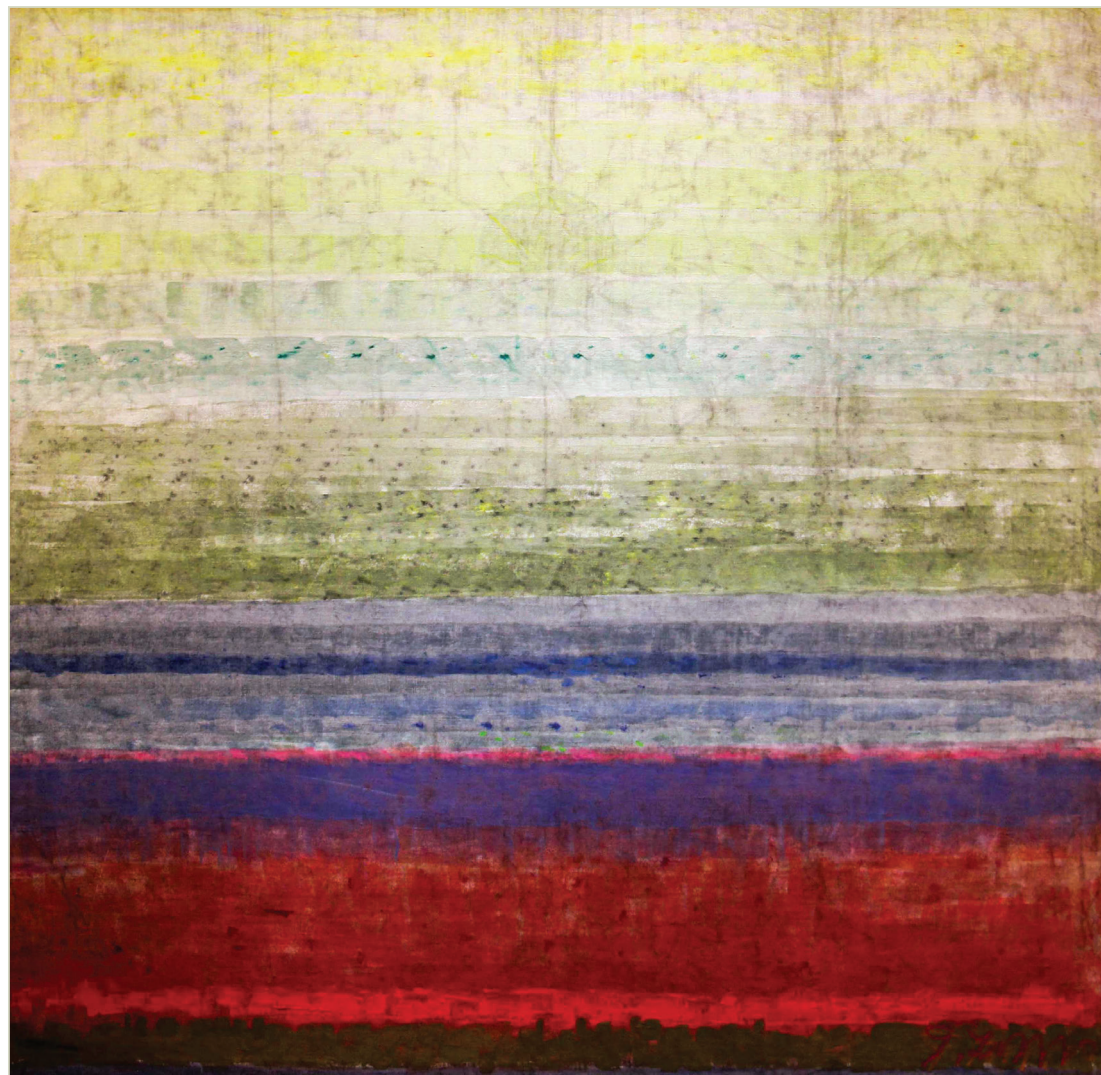
Χωρίς τίτλο, 1987
 Λάδι σε καμβά
 136 x 136 εκ
 Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1987
 Oil on canvas
 136 x 136 cm
 George Zongolopoulos Foundation

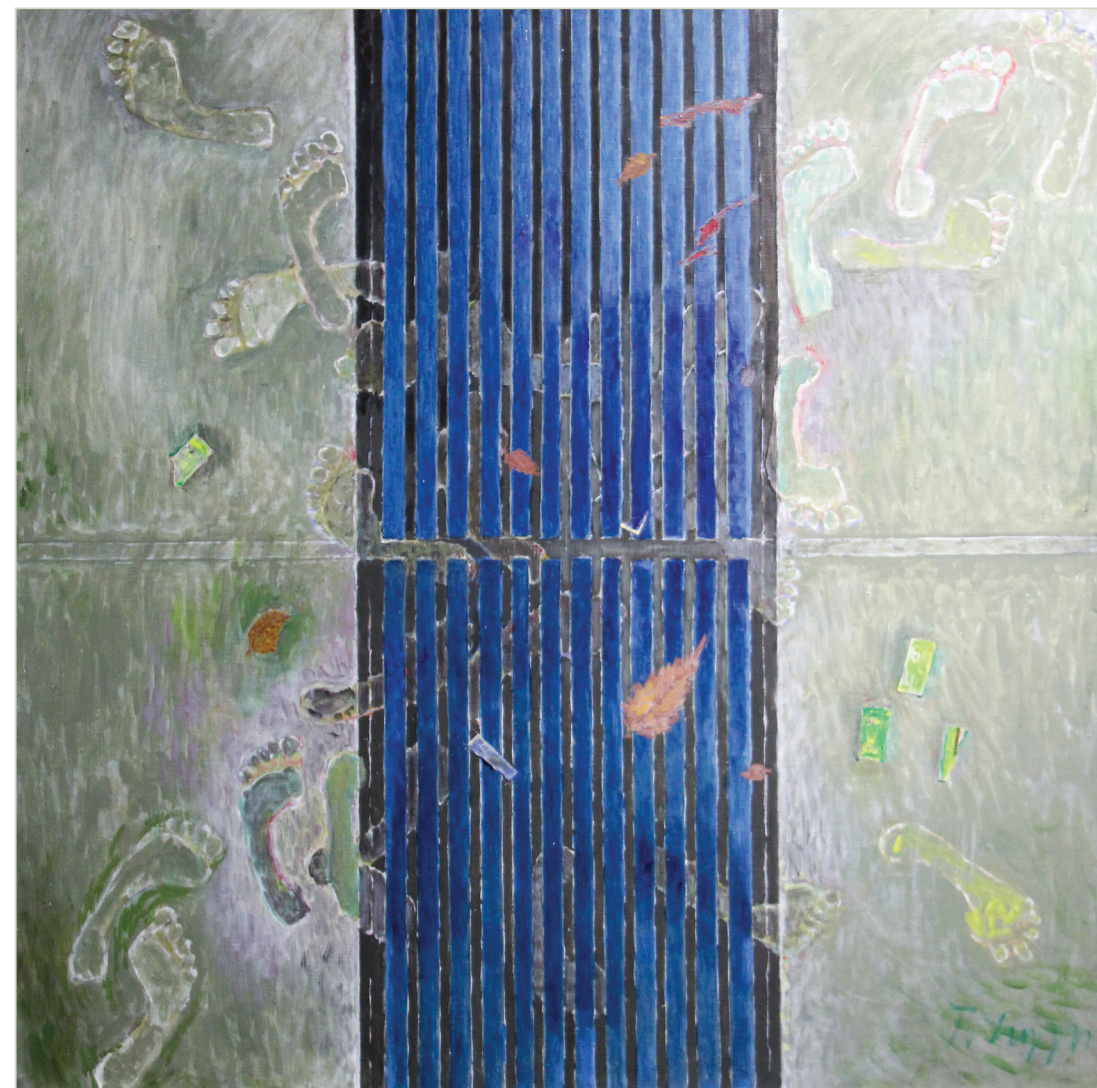
Χωρίς τίτλο, 1987
 Ακρυλικό σε καμβά
 135 x 136 εκ
 Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1987
 Acrylic on canvas
 135 x 136 cm
 George Zongolopoulos Foundation

Χωρίς τίτλο, 1983
 Ακρυλικό σε καμβά
 139 x 139 εκ
 Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1983
 Acrylic on canvas
 139 x 139 cm
 George Zongolopoulos Foundation

Μετρό, 1986
 Ακρυλικό σε καμβά
 136 x 136 εκ
 Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Metro, 1986
 Acrylic on canvas
 136 x 136 cm
 George Zongolopoulos Foundation

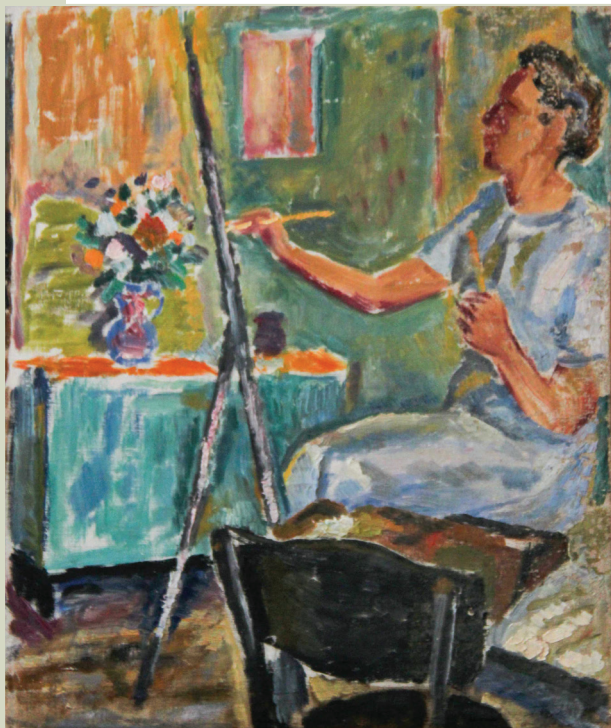

Τοπίο, 1940 - 1945

Λάδι σε καμβά
59 x 83 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Landscape, 1940 - 1945

Oil on canvas
59 x 83 cm
George Zongolopoulos Foundation

Εἷένη, 1940 - 1950

Λάδι σε καμβά
44 x 37 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Helen, 1940 - 1950

Oil on canvas
44 x 37 cm
George Zongolopoulos Foundation

Χωρίς τίτλο, 1981

Ακρυλικό σε καμβά
136 x 136 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1981

Acrylic on canvas
136 x 136 cm
George Zongolopoulos Foundation

Χωρίς τίτλο, 1980 - 1981

Ακρυλικό σε καμβά
136 x 135 εκ
Ίδρυμα Γεωργίου Ζογγολόπουλου

Untitled, 1980 - 1981

Acrylic on canvas
136 x 135 cm
George Zongolopoulos Foundation

Ευγενώς υποστήριξαν:

Δημήτρης Δασκαλόπουλος

Ασφάλιση Έκθεσης:
Karavias Underwriting Agency

Generously supported by:

Dimitris Daskalopoulos

Exhibition Insurance:
Karavias Underwriting Agency